

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

22 iunie 2017*

„Trimitere preliminară — Promovarea energiei din surse regenerabile — Biocarburanți utilizați pentru transport — Directiva 2009/28/CE — Articolul 18 alineatul (1) — Sistem de «echilibrare a masei» destinat să se asigure că biogazul îndeplinește criteriile de durabilitate prevăzute — Validitate — Articolele 34 și 114 TFUE — Reglementare națională care impune ca echilibrarea masei să fie realizată într-un loc clar delimitat — Practică a autorității naționale competente care admite că poate fi îndeplinită această condiție în cazul în care biogazul durabil este transportat prin rețeaua națională de gaze — Somație a autorității menționate care exclude posibilitatea de a îndeplini aceeași condiție în cazul importului din alte state membre de biogaz durabil prin rețele naționale interconectate de gaze — Libera circulație a mărfurilor”

În cauza C-549/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Förvaltningsrätten i Linköping (Tribunalul Administrativ cu sediul în Linköping, Suedia), prin decizia din 19 octombrie 2015, primită de Curte la 22 octombrie 2015, în procedura

E.ON Biofor Sverige AB

împotriva

Statens energimyndighet,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul M. Ilešič, președinte de cameră, doamna A. Prechal (raportor), domnul A. Rosas, doamna C. Toader și domnul E. Jarašiūnas, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul I. Illéssy, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 26 octombrie 2016,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru E.ON Biofor Sverige AB, de A. Johansson, de S. Perván Lindeborg și de T. Pettersson, advokater;
- pentru Statens energimyndighet, de F. Forsberg, de J. Holgersson și de E. Jozsa, în calitate de agenți, asistați de K. Forsbacka, advokat;

* Limba de procedură: suedeza.

- pentru guvernul estonian, de K. Kraavi-Käerdi, în calitate de agent;
- pentru guvernul neerlandez, de M. Bulterman și de M. de Ree, în calitate de agenți;
- pentru Parlamentul European, de A. Neergaard și de P. Schonard, în calitate de agenți;
- pentru Consiliul Uniunii Europene, de A. Norberg și de J. Herrmann, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de K. Talabér-Ritz și de E. Manhaeve, în calitate de agenți, asistați de M. Johansson, avocat,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 18 ianuarie 2017,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea și validitatea articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE (JO 2009, L 140, p. 16).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între E.ON Biofor Sverige AB (denumită în continuare „E.ON Biofor”), pe de o parte, și Statens energimyndighet (Agenția Națională pentru Energie, Suedia, denumită în continuare „Agenția pentru energie”), pe de altă parte, în legătură cu o somație adresată de aceasta E.ON Biofor în ceea ce privește sistemul de verificare a durabilității biogazului instituit de aceasta din urmă.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (1), (12), (65), (76) și (94) ale Directivei 2009/28 au următorul cuprins:

„(1) Controlul consumului de energie în Europa și intensificarea utilizării energiei din surse regenerabile, împreună cu economiile de energie și creșterea eficienței energetice, constituie componente importante ale pachetului de măsuri necesare pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru respectarea Protocolului de la Kyoto la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice și a altor angajamente asumate la nivel comunitar și internațional în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră în perspectiva anului 2012.
[...]

[...]

(12) Utilizarea materialelor agricole, cum ar fi gunoiul de origine vegetală și gunoiul de grajd, precum și alte deșeuri de origine animală sau organică, pentru producerea de biogaz, oferă avantaje de mediu considerabile, având în vedere potențialul puternic de realizare a reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, atât în procesul de producere a căldurii și a curentului electric, cât și în procesul de utilizare a acestora ca biocarburanți. Dat fiind caracterul descentralizat al acestora, precum și mediul de investiții la nivel regional, instalațiile de producere a biogazului pot contribui în mod hotărâtor la dezvoltarea durabilă a zonelor rurale și pot oferi agricultorilor noi posibilități de a obține venituri.

[...]

- (65) Producția de biocarburanți ar trebui să fie durabilă. Biocarburanții utilizați în vederea realizării obiectivelor prevăzute de prezenta directivă și cei care beneficiază de scheme de sprijin naționale ar trebui, prin urmare, să îndeplinească criteriile de durabilitate.

[...]

- (76) Criteriile de durabilitate vor fi eficace numai în cazul în care determină modificări în comportamentul actorilor de pe piață. Respectivul modificări vor interveni numai dacă biocarburanții și biolichidele care îndeplinesc aceste criterii antrenează o majorare de preț în comparație cu cele care nu le îndeplinesc. În conformitate cu metoda echilibrului masei de verificare a conformității, există o legătură de ordin fizic între respectarea de către producția de biocarburanți și de biolichide a criteriilor de durabilitate și consumul de biocarburanți și de biolichide în cadrul Comunității, care garantează un echilibru corespunzător între cerere și ofertă și asigură o majorare a prețurilor mai mare decât cea din cadrul sistemelor în care nu există o astfel de legătură. Pentru a se garanta că biocarburanții și biolichidele care îndeplinesc criteriile de durabilitate pot fi vândute la un preț mai mare, ar trebui prin urmare utilizată metoda echilibrului masei pentru a verifica respectarea acestor criterii. Acest lucru ar trebui să mențină integritatea sistemului, evitând în același timp impunerea unei sarcini nerezonabile asupra industriei. Totuși, ar trebui analizate și alte metode de verificare.

[...]

- (94) Deoarece măsurile prevăzute la articolele 17-19 au de asemenea efecte asupra funcționării pieței interne prin armonizarea criteriilor de durabilitate pe care biocarburanții și biolichidele trebuie să le îndeplinească pentru obiectivele de contabilizare în temeiul prezentei directive și, astfel, facilitează, în conformitate cu articolul 17 alineatul (8), comerțul între statele membre cu biocarburanți și biolichide care respectă aceste criterii, aceste măsuri se întemeiază pe articolul 95 din tratat.”

4 Potrivit articolului 1 din Directiva 2009/28, intitulat „Obiectul și domeniul de aplicare”, această directivă „stabilește un cadru comun pentru promovarea energiei din surse regenerabile. Aceasta stabilește obiective naționale obligatorii privind ponderea globală a energiei din surse regenerabile în cadrul consumului final brut de energie și ponderea energiei din surse regenerabile utilizată în transporturi. [...] Prezenta directivă stabilește criteriile de durabilitate pentru biocarburanți și biolichide.”

5 Articolul 2 al doilea paragraf literele (a), (e) și (i) din directiva menționată cuprinde următoarele definiții:

„(a) «energie din surse regenerabile» înseamnă energie din surse regenerabile nefosile, respectiv eoliană, solară, aerotermală, geotermală, hidrotermală și energia oceanelor, energia hidroelectrică, biomasă, gaz de fermentare a deșeurilor, gaz provenit din instalațiile de epurare a apelor uzate și biogaz;

[...]

(e) «biomasă» înseamnă fracțiunea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor de origine biologică din agricultură (inclusiv substanțe vegetale și animale), silvicultură și industriile conexe, inclusiv pescuitul și acvacultura, precum și fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor industriale și municipale;

[...]

(i) «biocarburanți» înseamnă combustibil lichid sau gazos pentru transport, produs din biomasă”.

6 Articolul 3 din Directiva 2009/28 prevede:

„(1) Fiecare stat membru se asigură că ponderea energiei obținută din surse regenerabile, calculată în conformitate cu articolele 5-11, în cadrul consumului final brut de energie în 2020 reprezintă cel puțin obiectivul său național pentru ponderea de energie obținută din surse regenerabile în anul respectiv, conform celor prevăzute în coloana a treia din tabelul de la anexa I partea A. [...]

[...]

(4) Fiecare stat membru se asigură că ponderea energiei din surse regenerabile utilizată în toate formele de transporturi în 2020 reprezintă cel puțin 10 % din consumul final de energie în transporturi în statul membru respectiv.

[...]”

7 Intitulat „Calcularea ponderii energiei din surse regenerabile”, articolul 5 din directiva menționată prevede la alineatul (1):

„Consumul final brut de energie din surse regenerabile în fiecare stat membru se calculează ca suma următoarelor:

- (a) consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile de energie;
- (b) consumul final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire și
- (c) consumul final de energie din surse regenerabile în transporturi.

La calcularea ponderii deținute în cadrul consumului final brut de energie din surse regenerabile, gazul, energia electrică și hidrogenul din surse regenerabile de energie se iau în considerare numai o dată la litera (a), litera (b) sau la litera (c) din primul paragraf.

[...] [B]iocarburanții și biolichidele care nu respectă criteriile de durabilitate prevăzute la articolul 17 alineatele (2)-(6) nu se iau în considerare.”

8 Intitulat „Criterii de durabilitate pentru biocarburanți și biolichide”, articolul 17 din aceeași directivă prevede:

„(1) Indiferent dacă materiile prime au fost cultivate pe teritoriul Comunității sau în afara acestuia, energia produsă din biocarburanți și biolichide este luată în considerare pentru scopurile menționate la literele (a), (b) și (c) numai în cazul în care sunt îndeplinite criteriile de durabilitate stabilite la alineatele (2)-(6):

- (a) măsurarea respectării cerințelor prezentei directive în ceea ce privește obiectivele naționale;
- (b) măsurarea respectării obligațiilor referitoare la energia regenerabilă;
- (c) eligibilitatea privind sprijinul financiar pentru consumul de biocarburanți și biolichide.

[...]

(2) Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră datorată utilizării biocarburanților și a biolichidelor luate în considerare pentru scopurile menționate la alineatul (1) literele (a), (b) și (c) este de cel puțin 35 %.

[...]

(3) Biocarburanții și biolichidele care sunt luate în considerare pentru scopurile menționate la alineatul (1) literele (a), (b) și (c) nu se obțin din materii prime ce provin de pe terenuri bogate în biodiversitate [...]

(4) [...] nu se obțin din materii prime ce provin de pe terenuri cu stocuri mari de carbon [...]

(5) [...] nu se obțin din materii prime ce provin de pe terenuri care în ianuarie 2008 erau turbării [...]

(6) Materiile prime agricole cultivate în Comunitate și utilizate pentru producția de biocarburanți și biolichide care se iau în considerare pentru scopurile menționate la alineatul (1) literele (a), (b) și (c) se obțin în conformitate cu cerințele și standardele menționate în titlul «Mediu» partea A și la punctul 9 din anexa II la Regulamentul (CE) nr. 73/2009 al Consiliului din 19 ianuarie 2009 de stabilire a unor norme comune pentru sistemele de ajutor direct pentru agricultori în cadrul politicii agricole comune și de instituire a anumitor sisteme de ajutor pentru agricultori [JO 2009, L 30, p. 16] și în conformitate cu cerințele minime pentru bunele condiții agricole și ecologice definite în temeiul articolului 6 alineatul (1) din respectivul regulament.

[...]

(8) Statele membre nu refuză să ia în considerare, din alte motive de durabilitate, în scopurile menționate la alineatul (1) literele (a), (b) și (c), biocarburanții și biolichidele obținute cu respectarea prezentului articol.

[...]”

- 9 Intitulat „Verificarea respectării criteriilor de durabilitate pentru biocarburanți și biolichide”, articolul 18 din Directiva 2009/28 prevede:

„(1) În cazul în care biocarburanții și biolichidele se iau în considerare pentru scopurile menționate la articolul 17 alineatul (1) literele (a), (b) și (c), statele membre solicită operatorilor economici să demonstreze că au fost îndeplinite criteriile de durabilitate prevăzute la articolul 17 alineatele (2)-(5). În acest sens, statele membre solicită operatorilor economici să utilizeze un sistem de echilibrare a masei care:

- (a) permite ca loturile de materii prime sau biocarburant cu caracteristici de durabilitate diferite să fie amestecate;
- (b) prevede ca informațiile cu privire la caracteristicile de durabilitate și mărimea loturilor menționate la litera (a) să rămână valabile pentru amestec și
- (c) prevede ca suma tuturor loturilor retrase din amestec să fie descrisă ca având aceleași caracteristici de durabilitate, în aceleași cantități, ca suma tuturor loturilor adăugate la amestec.

(2) În 2010 și 2012, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului rapoarte privind funcționarea metodei de verificare a echilibrării masei descrisă la alineatul (1) și potențialul acesteia de a permite utilizarea altor metode de verificare referitoare la unele sau toate tipurile de materii prime, biocarburanți sau biolichide. În evaluarea sa, Comisia ia în considerare acele metode de verificare în cadrul cărora informațiile referitoare la caracteristicile de durabilitate nu trebuie să fie [fizic] asociate

în continuare anumitor loturi sau amestecuri. Evaluarea ia în considerare necesitatea menținerii integrității și eficienței sistemului de verificare, simultan cu evitarea impunerii unei sarcini nerezonabile industriei. Acest raport este însoțit, după caz, de propuneri adresate Parlamentului European și Consiliului privind utilizarea altor metode de verificare.

(3) Statele membre iau măsuri pentru a asigura că operatorii economici prezintă informații fiabile și pun la dispoziția statelor membre, la cerere, datele care au fost utilizate pentru elaborarea informațiilor. Statele membre solicită operatorilor economici luarea de măsuri în vederea elaborării unui nivel corespunzător de audit independent al informațiilor prezentate de către aceștia și prezentarea de dovezi în acest sens. Auditul verifică dacă sistemele utilizate de operatorii economici sunt precise, fiabile și imposibil de fraudat. Auditul evaluează frecvența și metodologia prelevării de probe și soliditatea datelor.

Informațiile menționate la primul paragraf includ în special informații referitoare la respectarea criteriilor de durabilitate prevăzute la articolul 17 alineatele (2)-(5), informații adecvate și relevante referitoare la măsurile luate pentru protecția solului, a apei și a aerului, reabilitarea terenurilor degradate, evitarea consumului excesiv de apă în zonele sărace în resurse de apă, precum și informații adecvate și relevante referitoare la măsurile luate pentru a ține seama de aspectele menționate la articolul 17 alineatul (7) al doilea paragraf.

[...]

(4) [...]

Comisia poate decide ca sistemele internaționale sau naționale voluntare de stabilire a standardelor de producție a produselor din biomasă să conțină date exacte în sensul articolului 17 alineatul (2) sau să demonstreze că loturile de biocarburanți respectă criteriile de durabilitate prevăzute la articolul 17 alineatele (3)-(5). [...]

[...]

(5) Comisia adoptă decizii în temeiul alineatului (4) numai în cazul în care acordul sau sistemul în cauză îndeplinește standardele adecvate de fiabilitate, transparență și audit independent. [...]

[...]

(7) În cazul în care un operator economic oferă dovezi sau date obținute în conformitate cu un [...] sistem care a făcut obiectul unei decizii adoptate în temeiul alineatului (4), în măsura domeniului de aplicare al deciziei menționate, un stat membru nu solicită furnizorului să prezinte alte dovezi de respectare a criteriilor de durabilitate prevăzute la articolul 17 alineatele (2)-(5) sau informații privind măsurile menționate la alineatul (3) al doilea paragraf al prezentului articol.

[...]”

¹⁰ Intitulat „Sistemul de echilibrare a masei”, punctul 2.2.3 din Comunicarea Comisiei cu privire la sistemele voluntare și la valorile standard din cadrul sistemului de durabilitate al UE pentru biocarburanți și biolichide (JO 2010, C 160, p. 1) prevede printre altele:

„[...]

Metoda prin care se stabilește legătura între informațiile sau declarațiile privind materiile prime sau produsele intermediare și declarațiile privind produsele finale este cunoscută sub denumirea de «lanț de custodie». În mod normal, lanțul de custodie include toate stadiile, de la producția materiilor prime până la eliberarea pentru consum a carburanților. Metoda prevăzută în directivă pentru lanțul de custodie este metoda echilibrului masei [...]

Sistemul voluntar trebuie să impună ca verificarea sistemului de echilibrare a masei să se facă simultan cu verificarea corectitudinii respectării criteriilor sistemului [...] Aceasta ar trebui să includă verificarea tuturor dovezilor sau sistemelor utilizate în scopul conformării cu cerințele sistemului de echilibrare a masei.

Sistemul de echilibrare a masei [...] înseamnă un sistem în care «caracteristicile de durabilitate» rămân asociate unor «loturi». [...]

[...]

Atunci când se amestecă loturi cu caracteristici diferite de durabilitate (sau fără) [...], caracteristicile de durabilitate și dimensiunile individuale [...] ale fiecărui lot rămân asociate cu amestecul [...] Dacă un amestec este separat, orice lot scos din acesta poate fi asociat cu oricare dintre seturile de caracteristici de durabilitate [...] (însoțite de dimensiuni), atât timp cât combinația tuturor loturilor scoase din amestec prezintă aceleași dimensiuni pentru fiecare dintre seturile de caracteristici de durabilitate care s-au regăsit în amestec. Un «amestec» poate lua orice formă în cadrul căreia loturile se află în mod normal în contact, ca de exemplu să fie într-un container, într-o instalație sau într-un amplasament de prelucrare sau logistic (definit ca un loc geografic precis delimitat unde pot fi amestecate produsele).

[...]”

Dreptul suedez

Legea nr. 598

11 Lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen [Legea (2010:598) privind criteriile de durabilitate pentru biocarburanți și biolichide, denumită în continuare „Legea nr. 598”] pune în aplicare anumite dispoziții ale Directivei 2009/28.

12 Articolul 3 din capitolul 1 din Legea nr. 598 prevede:

„Doar energia produsă din biocarburanți și biolichide care îndeplinesc criteriile de durabilitate prevăzute la articolele 1-5 din capitolul 2 poate fi luată în considerare în ceea ce privește conformitatea cu cerința referitoare la ponderea deținută de energia produsă din surse regenerabile în cadrul consumului final de energie prevăzută la articolul 3 alineatele (1), (2) și (4) din Directiva 2009/28. [...]”

13 Articolul 1 din capitolul 3 din legea menționată prevede:

„Persoana care are obligația să depună o declarație este cea care:

(a) în temeiul capitolului 4 din lagen (1994:1776) om skatt på energi [Legea (1994:1776) privind taxa pe energie] este supusă impozitului pe carburant care este format, în tot sau în parte, din biocarburanți sau din biolichide, ori

[...]”

14 Articolul 1a din capitolul 3 din Legea nr. 598 prevede:

„Persoana care are obligația să depună o declarație garantează, cu ajutorul unui sistem de verificare, că biocarburanții și biolichidele care trebuie să facă obiectul unei declarații trebuie să fie considerați ca fiind durabili.

Persoana care are obligația să depună o declarație garantează, prin acorduri directe sau indirecte încheiate cu ansamblul operatorilor din întregul lanț de producție și prin eșantioane prelevate de la acești operatori, că cerința menționată la primul paragraf este îndeplinită.

Sistemul de verificare pus în aplicare de persoana care are obligația să depună o declarație trebuie să fie auditat de un auditor independent. Auditorul verifică dacă sistemul de verificare este precis, fiabil și imposibil de fraudat. Acest audit va cuprinde, de asemenea, o evaluare a metodologiei prelevării de probe care trebuie utilizată în sistemul de verificare, precum și frecvența prelevării de probe.

Auditul trebuie, în plus, să conțină o evaluare a informațiilor furnizate de persoana care are obligația să depună o declarație în ceea ce privește sistemul de verificare al acestuia.

Auditorul independent emite, prin intermediul unui atestat, un aviz cu privire la sistemul de verificare.

Guvernul sau autoritatea desemnată de acesta poate adopta ordine suplimentare cu privire la sistemul de verificare și la auditul acestuia.”

Regulamentul nr. 1088

15 Articolul 14 din förordning (2011:1088) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen [Regulamentul (2011:1088) privind criteriile de durabilitate pentru biocarburanți și biolichide, denumit în continuare „Regulamentul nr. 1088”] prevede:

„Sistemul de verificare menționat la articolul 1a din [capitolul] 3 din Legea [nr. 598] trebuie să conțină proceduri în scopul de a garanta utilizarea, în cursul diferitor etape ale lanțului de producție, a unui sistem de echilibrare a masei care:

1. permite ca loturile de materii prime sau biocarburant cu caracteristici de durabilitate diferite să fie amestecate;
2. prevede ca informațiile cu privire la caracteristicile de durabilitate și la mărimea loturilor menționate la punctul 1 să rămână valabile pentru amestec și
3. prevede ca suma tuturor loturilor retrase din amestec să fie descrisă ca având aceleași caracteristici de durabilitate, în aceleași cantități, ca suma tuturor loturilor adăugate la amestec.

[...]

„Agenția pentru energie poate adopta dispoziții suplimentare cu privire la sistemul de verificare și la monitorizarea acestuia.”

Dispozițiile din 2011 ale Agenției pentru energie

- 16 Articolele 2-4 din capitolul 3 din Statens energimyndighets föreskrifter om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen (Dispozițiile Agenției Naționale pentru Energie privind criteriile de durabilitate pentru biocarburanți și biolichide, denumite în continuare „dispozițiile din 2011 ale Agenției pentru energie”) prevăd următoarele:

„Articolul 2

Persoana care are obligația să depună o declarație trebuie să garanteze, prin intermediul sistemului său de verificare prevăzut la articolul 14 din [Regulamentul nr. 1088] că biocarburanții și biolichidele durabile pot fi urmărite începând de la locul unde au fost cultivate, create sau adunate materiile prime până la consumarea carburantului sau la momentul la care impozitul devine exigibil în temeiul capitolului 5 din Legea (1994:1776) privind taxa pe energie.

Articolul 3

În aplicarea articolului 14 primul paragraf punctul 3 din Regulamentul [nr. 1088], echilibrarea masei trebuie realizată într-un loc clar delimitat și într-un termen adecvat pentru lanțul de producție.

Ansamblul antrepozitelor fiscale, în sensul Legii (1994:1776) privind taxa pe energie, al unei persoane care are obligația de a depune declarații poate constitui un loc în sensul primului paragraf.

Articolul 4

Loturile care sunt în mod normal în contact fizic unele cu altele constituie un amestec în sensul articolului 14 primul paragraf din Regulamentul [nr. 1088]. [...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 17 E.ON Biofor, societate cu sediul în Suedia, a arătat în fața instanței de trimitere că achiziționează de la o societate-soră, cu sediul în Germania, loturi de biogaz durabil produse de aceasta din urmă în acest stat membru. E.ON Biofor trimite ulterior aceste loturi în Suedia, prin rețelele de gaze germană și daneză, acest biogaz rămânând, în fiecare etapă a transportului, proprietatea societăților din grup. Injectate de această societate-soră în rețeaua de distribuție a gazului german într-un punct clar identificat, loturile menționate ar fi retrase de E.ON Biofor la punctul de frontieră dintre rețeaua de distribuție germană și rețeaua de distribuție daneză și ar fi însoțite permanent de un certificat de durabilitate REDCert DE emis în conformitate cu sistemul național german de verificare prin echilibrarea masei și remis direct de societatea-soră menționată către E.ON Biofor. Astfel, ar fi garantate, în același timp, durabilitatea loturilor în discuție și faptul că acestea nu au fost vândute altundeva în Germania, întrucât certificatele menționate ar putea fi extrase doar o singură dată din sistemul de certificare, iar fiecare intrare și fiecare ieșire dintr-o rețea de gaze națională țin de răspunderea unui singur operator care este titularul unui contract de livrare sau de cumpărare la punctul de frontieră.
- 18 La 3 septembrie 2013, Agenția pentru energie a somat E.ON Biofor să își modifice sistemul de verificare având ca obiect durabilitatea biogazului pentru a se asigura că echilibrarea masei este realizată „în interiorul unui loc clar delimitat”, după cum prevede articolul 3 din capitolul 3 din dispozițiile din 2011 ale Agenției pentru energie (denumită în continuare „somația în litigiu”). Respectarea somației menționate are drept consecință faptul că biogazul produs în Germania pe care E.ON Biofor îl importă în Suedia prin rețelele de gaze germană și daneză nu poate fi inclus în

sistemul de verificare menționat, deoarece rețelele respective nu pot constitui un astfel de loc clar delimitat și, prin urmare, nici nu poate fi calificat drept „durabil” în sensul Legii nr. 598 și al Directivei 2009/28.

- 19 E.ON Biofor a sesizat Förvaltningsrätten i Linköping (Tribunalul Administrativ cu sediul în Linköping, Suedia) cu o acțiune având ca obiect anularea somației în litigiu.
- 20 Arătând că această somație are drept consecință faptul că o privează de reduceri importante privind taxele pe dioxidul de carbon și pe energie de care beneficiază biogazul durabil în temeiul Legii (1994:1776) privind taxa pe energie, E.ON Biofor susține că circumscrierea sistemului de echilibrare a masei în interiorul unui loc clar delimitat și în interiorul frontierelor Suediei, care rezultă din somația menționată, încalcă atât Directiva 2009/28, cât și articolul 34 TFUE.
- 21 În ceea ce privește articolul 34 TFUE, E.ON Biofor arată, în special, că, în privința biogazului durabil injectat direct în rețeaua de gaze suedeză, Agenția pentru energie admite că acesta poate fi vândut ca biogaz durabil chiar în condițiile în care nu ar exista nicio diferență, în termeni de trasabilitate a durabilității biogazului, între acest caz și cel în discuție în cauza principală, astfel încât în speță ar exista un obstacol discriminatoriu în calea importului de biogaz durabil din alte state membre.
- 22 La rândul său, Agenția pentru energie susține că sistemul de echilibrare a masei impune ca informațiile referitoare la caracteristicile de durabilitate să fie asociate fizic în continuare cu „loturile” în cazul în care acestea sunt adăugate unui „amestec” în sensul articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28, și anume, potrivit punctului 2.2.3 din comunicarea Comisiei menționată la punctul 10 din prezenta hotărâre, o noțiune definită ca fiind aplicabilă „în interiorul” unui „loc geografic precis delimitat”.
- 23 Or, deși Regatul Suediei a admis, desigur, precum Republica Federală Germania și Regatul Țărilor de Jos, dar spre deosebire de celelalte state membre, că echilibrarea masei poate fi efectuată în interiorul rețelei de gaze naționale, ca loc clar delimitat, un astfel de loc nu ar exista în cazul biogazului importat din Germania de E.ON Biofor și nici, așadar, un sistem de verificare a echilibrării masei. Un astfel de sistem ar impune existența, în ceea ce privește locul în discuție, a unui operator care să verifice că același volum de biocarburant durabil a fost adăugat, iar ulterior prelevat din locul respectiv și un astfel de operator european global nu ar exista în ceea ce privește rețeaua de gaze europeană.
- 24 Întrucât somația în litigiu este, astfel, conformă cu articolul 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28, nu ar fi necesară examinarea sa în lumina articolului 34 TFUE.
- 25 În acest context, Förvaltningsrätten i Linköping (Tribunalul Administrativ cu sediul la Linköping) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
 - „1) Noțiunile «echilibrare a masei» și «amestec» care figurează la articolul 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28 trebuie să fie interpretate în sensul că statele membre au obligația de a autoriza schimburile comerciale de biogaz între statele membre prin intermediul unei rețele de gaze interconectate?
 - 2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, în acest caz, dispoziția relevantă [...] este compatibilă cu articolul 34 TFUE, deși aplicarea ei ar putea să aibă efectul de a limita schimburile comerciale?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 26 Cu titlu introductiv, trebuie precizat că, după cum reiese atât din contextul factual al cauzei principale, cât și din modul de redactare a articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28, care are ca obiect verificarea respectării criteriilor de durabilitate enumerate la articolul 17 alineatele (2)-(5) din directiva menționată, instanța de trimitere, referindu-se în întrebările sale preliminare la „biogaz”, înțelege în mod vădit să vizeze doar biogazul care îndeplinește criteriile de durabilitate menționate și care este destinat să fie utilizat ca biocarburant (denumit în continuare „biogaz durabil”).
- 27 Prima întrebare trebuie, astfel, să fie înțeleasă în sensul că urmărește, în esență, să se stabilească dacă articolul 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28 trebuie interpretat în sensul că creează în sarcina statelor membre o obligație de a autoriza importurile de biogaz durabil prin rețelele lor naționale interconectate de gaze.
- 28 În această privință, trebuie subliniat de la bun început că, după cum reiese din articolul 17 din Directiva 2009/28, interpretat în lumina considerentelor (65) și (94) ale acesteia, legiuitorul Uniunii Europene a intenționat, întemeindu-se, printre altele, pe articolul 95 CE, care a devenit articolul 114 TFUE, să efectueze o armonizare a criteriilor de durabilitate pe care trebuie să le îndeplinească în mod imperativ biocarburanții pentru ca energia produsă din aceștia să poată fi luată în considerare, în cadrul fiecărui stat membru, pentru cele trei scopuri menționate la literele (a), (b) și, respectiv, (c) de la alineatul (1) al acestui articol 17. Scopurile menționate sunt verificarea măsurii în care statele membre își îndeplinesc obiectivele naționale menționate la articolul 3 din Directiva 2009/28, pe de o parte, și obligațiile lor referitoare la energia regenerabilă, pe de altă parte, precum și eventuala eligibilitate privind sprijinul financiar național pentru consumul de biocarburanți.
- 29 Trebuie amintit că articolul 114 alineatul (1) TFUE prevede că Parlamentul și Consiliul adoptă măsurile privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre care au ca obiect instituirea și funcționarea pieței interne.
- 30 Prin expresia „măsuri privind apropierea”, care figurează în dispoziția menționată, autorii Tratatului FUE au dorit să confere legiuitorului Uniunii, în funcție de contextul general și de împrejurările specifice ale materiei care trebuie armonizată, o marjă de apreciere cu privire la cea mai adecvată tehnică de apropiere pentru a ajunge la rezultatul dorit, în special în domenii care se caracterizează prin particularități tehnice complexe. Legiuitorul Uniunii poate, așadar, în exercitarea acestei marje de apreciere, să procedeze doar la o armonizare pe etape și să impună doar o eliminare progresivă a măsurilor unilaterale luate de statele membre (a se vedea printre altele Hotărârea din 4 mai 2016, Philip Morris Brands și alții, C-547/14, EU:C:2016:325, punctul 63, precum și jurisprudența citată).
- 31 În funcție de împrejurări, măsurile prevăzute la articolul 114 alineatul (1) TFUE pot astfel, printre altele, să constea în obligarea tuturor statelor membre să autorizeze comercializarea produsului sau a produselor vizate, să instituie anumite condiții ale acestei obligații sau chiar să interzică, provizoriu sau definitiv, comercializarea unuia sau a anumitor produse (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 mai 2016, Philip Morris Brands și alții, C-547/14, EU:C:2016:325, punctul 64, precum și jurisprudența citată).
- 32 În speță, armonizarea efectuată la articolul 17 din Directiva 2009/28 prezintă un caracter foarte specific, întrucât privește doar biocarburanții definiți, la articolul 2 al doilea paragraf litera (i) din această directivă, ca fiind orice combustibil lichid sau gazos pentru transport, produs din biomasă, și întrucât se limitează să precizeze ce criterii de durabilitate trebuie să îndeplinească asemenea biocarburanți pentru ca energia produsă din aceștia să poată fi luată în considerare de statele membre în cele trei scopuri speciale menționate la articolul 17 alineatul (1) din directiva menționată și amintite

la punctul 28 din prezenta hotărâre. În cadrul astfel definit, armonizarea menționată prezintă, de altfel, un caracter exhaustiv, întrucât articolul 17 alineatul (8) din Directiva 2009/28 precizează, astfel, că statele membre nu pot, în aceleași trei scopuri, să refuze să ia în considerare, din alte motive de durabilitate, biocarburanții care îndeplinesc criteriile de durabilitate prevăzute în acest articol.

- 33 Articolul 17 din Directiva 2009/28 urmărește în acest mod, pe de o parte, să asigure, în vederea garantării nivelului ridicat de protecție a mediului, la care face referire articolul 95 alineatul (3) CE, care a devenit articolul 114 alineatul (3) TFUE, că biocarburanții nu vor putea fi luați în considerare de statele membre, în cele trei scopuri de mediu menționate la articolul 17 alineatul (1) din această directivă, decât cu condiția de a respecta criteriile de durabilitate impuse în speță de legiuitorul Uniunii.
- 34 Același articol 17 tinde, pe de altă parte, după cum reiese printre altele din considerentul (94) al Directivei 2009/28, să faciliteze schimburile de biocarburanți durabili între statele membre. O astfel de facilitare se datorează în principal faptului că, după cum s-a subliniat la punctul 32 din prezenta hotărâre, în cazul în care biocarburanții, inclusiv cei care provin din alte state membre, îndeplinesc criteriile de durabilitate prevăzute la articolul 17 din Directiva 2009/28, alineatul (8) al acestui articol interzice statelor membre să refuze luarea în considerare a acestor biocarburanți durabili, în cele trei scopuri menționate la articolul 17 alineatul (1) din această directivă, „pentru alte motive de durabilitate” decât cele prevăzute la acest articol.
- 35 Deși articolul 17 din Directiva 2009/28 permite, în această măsură, printre altele, facilitarea schimburilor de biogaz durabil, totuși nu se poate deduce din ceea ce precede că acest articol ar avea ca obiect reglementarea importurilor de biocarburanți durabili între statele membre, nici, în mod special, obligarea acestora să autorizeze necondiționat asemenea importuri. După cum tocmai s-a arătat, obiectul articolului menționat constă astfel doar în reglementarea, prin armonizare, a condițiilor aferente durabilității care trebuie să fie îndeplinite de hidrocarburanți pentru ca aceștia să poată fi luați în considerare de un stat membru în cele trei scopuri specifice menționate la articolul 17 alineatul (1) din această directivă. După cum a arătat avocatul general la punctul 57 din concluzii, Directiva 2009/28 nu conține, de altfel, nicio dispoziție care decretează o liberă circulație necondiționată a biogazului durabil între statele membre.
- 36 În ceea ce privește articolul 18 alineatul (1) prima teză din Directiva 2009/28, acesta prevede doar că, în cazul în care biocarburanții se iau în considerare pentru cele trei scopuri menționate la articolul 17 alineatul (1) din această directivă, statele membre solicită operatorilor economici să demonstreze că au fost îndeplinite criteriile de durabilitate prevăzute la alineatele (2)-(5) ale acestui articol.
- 37 În acest scop, statele membre sunt ținute, printre altele, după cum reiese din articolul 18 alineatul (1) a doua teză din Directiva 2009/28, să solicite operatorilor economici să utilizeze un sistem numit „de echilibrare a masei” care trebuie să corespundă anumitor caracteristici generale care sunt precizate la literele (a)-(c) din această dispoziție. Potrivit acestor litere, un asemenea sistem trebuie, în primul rând, să permită amestecul de loturi de materii prime sau biocarburanți cu caracteristici de durabilitate diferite, în al doilea rând, să prevadă ca informațiile cu privire la caracteristicile de durabilitate și mărimea loturilor menționate să rămână valabile pentru amestec și, în al treilea rând, să prevadă ca suma tuturor loturilor retrase din amestec să fie descrisă ca având aceleași caracteristici de durabilitate, în aceleași cantități, ca suma tuturor loturilor adăugate la amestec.
- 38 Or, o astfel de dispoziție nu poate fi interpretată în sensul că ar genera, în sarcina statelor membre, o obligație de a autoriza importurile de biogaz durabil prin intermediul rețelelor lor interconectate de gaze.

- 39 Astfel, pe de o parte, articolul 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28, care are ca unic obiect instituirea unor mecanisme de verificare destinate să garanteze corecta aplicare a articolului 17 din această directivă, nu poate fi interpretat, având în vedere legătura care există astfel între cele două dispoziții, într-o măsură mai mare decât acest articol 17, în sensul că are ca obiect obligarea necondiționată a statelor membre să autorizeze importurile de biogaz durabil din alte state membre.
- 40 Pe de altă parte, astfel cum a subliniat, în esență, avocatul general la punctul 57 din concluzii, ținând seama de generalitatea termenilor în care sunt enunțate criteriile enumerate la literele (a)-(c) ale articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28, nu se poate considera nici că dispoziția menționată ar fi efectuat o armonizare completă a metodei de verificare legate de sistemul echilibrării masei. Din cuprinsul literelor menționate rezultă, dimpotrivă, că statele membre păstrează o marjă de apreciere și de manevră în cazul în care li se solicită să stabilească, mai precis, condițiile concrete cărora vor trebui să le corespundă sistemele de echilibrare a masei care trebuie să fie instituite de operatorii economici. Prin urmare, o astfel de dispoziție, privită ca atare, nu este nici de natură să determine, automat, garantarea liberei circulații a biogazului durabil printr-o rețea transfrontalieră de gaze odată ce biogazul este caracterizat în mod legal drept durabil în statul membru de producție.
- 41 În rest, este, de asemenea, necesar să se amintească faptul că, după cum a arătat avocatul general la punctul 48 din concluzii, sistemele de verificare a criteriilor de durabilitate eventual impuse operatorilor economici de statele membre în conformitate cu articolul 18 alineatele (1) și (3) din Directiva 2009/28 constituie doar una dintre căile care permit să se asigure o astfel de verificare în temeiul directivei menționate. Astfel, după cum reiese din articolul 18 alineatele (4) și (5) din directiva menționată, sisteme denumite „voluntare” naționale sau internaționale care conțin, și ele, printre altele dispoziții care se referă la sistemul echilibrării masei pot fi aprobate de Comisie, întrucât alineatul (7) al aceluiași articol prevede în această privință că, în prezența unor dovezi sau a unor date obținute în cadrul unui asemenea sistem, statele membre nu solicită furnizorului să prezinte alte dovezi de respectare a criteriilor de durabilitate prevăzute la articolul 17 din Directiva 2009/28.
- 42 Având în vedere toate cele ce precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28 trebuie interpretat în sensul că nu are ca obiect crearea în sarcina statelor membre a unei obligații de a autoriza importurile, prin rețelele lor naționale interconectate de gaze, de biogaz durabil.

Cu privire la a doua întrebare

- 43 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă, în măsura în care aplicarea articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28 poate avea ca efect restrângerea schimburilor de biogaz durabil, dispoziția menționată este validă având în vedere articolul 34 TFUE.

Cu privire la validitatea articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28

- 44 Cu titlu prealabil, trebuie amintit, pe de o parte, că articolul 34 TFUE, prin interzicerea între statele membre a măsurilor cu efect echivalent unor restricții cantitative la import, are în vedere orice măsură națională de natură să constituie, în mod direct sau indirect, efectiv sau potențial, un obstacol în calea comerțului intracomunitar (se vedea în special Hotărârea din 1 iulie 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, punctul 66 și jurisprudența citată).
- 45 Interdicția menționată privește nu numai măsurile naționale, ci și măsurile adoptate de instituțiile Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 februarie 1984, Rewe-Zentrale, 37/83, EU:C:1984:89, punctul 18, Hotărârea din 14 decembrie 2004, Swedish Match, C-210/03, EU:C:2004:802, punctul 59, precum și Hotărârea din 12 iulie 2005, Alliance for Natural Health și alții, C-154/04 și C-155/04, EU:C:2005:449, punctul 47).

- 46 Potrivit unei jurisprudențe constante, articolul 34 TFUE nu se opune, cu toate acestea, interdicțiilor sau restricțiilor justificate de unul dintre motivele de interes general enumerate la articolul 36 TFUE sau de cerințe imperative, printre care figurează în special protecția mediului. Și într-un caz, și în celălalt, măsura în discuție trebuie, conform principiului proporționalității, să fie de natură să asigure realizarea obiectivului urmărit și să nu depășească ceea ce este necesar pentru ca acesta să fie atins (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 12 iulie 2005, Alliance for Natural Health și alții, C-154/04 și C-155/04, EU:C:2005:449, punctele 48 și 51, precum și Hotărârea din 1 iulie 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, punctele 76 și 77).
- 47 Pe de altă parte, trebuie subliniat că, după cum s-a arătat deja la punctul 28 din prezenta hotărâre, articolele 17-19 din Directiva 2009/28 au fost adoptate în temeiul articolului 95 CE, care a devenit articolul 114 TFUE.
- 48 Trebuie amintit în această privință că articolul 11 TFUE prevede că cerințele de protecție a mediului trebuie integrate în definirea și în punerea în aplicare a politicilor și a acțiunilor Uniunii, în special pentru promovarea dezvoltării durabile [a se vedea printre altele Avizul 2/15 din 16 mai 2017, EU:C:2017:376, punctul 146], și că articolul 114 alineatul (3) TFUE impune în mod expres ca, în cadrul armonizării realizate, să se garanteze un nivel ridicat de protecție a mediului (a se vedea prin analogie, în ceea ce privește protecția sănătății, Hotărârea din 4 mai 2016, Philip Morris Brands și alții, C-547/14, EU:C:2016:325, punctul 61, precum și jurisprudența citată).
- 49 Astfel, atunci când există obstacole în calea schimburilor comerciale sau când există probabilitatea ca astfel de obstacole să apară în viitor, din cauza faptului că statele membre au adoptat sau urmează să adopte măsuri divergente în legătură cu un produs sau cu o categorie de produse, care determină niveluri diferite de protecție, articolul 114 TFUE autorizează legiuitorul Uniunii să intervină prin adoptarea unor măsuri adecvate în conformitate, pe de o parte, cu alineatul (3) al acestui articol și, pe de altă parte, cu principiile juridice menționate în Tratatul FUE sau identificate în jurisprudență, în special în conformitate cu principiul proporționalității (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 mai 2016, Philip Morris Brands și alții, C-547/14, EU:C:2016:325, punctul 62, precum și jurisprudența citată).
- 50 Pe de altă parte, în ceea ce privește controlul jurisdicțional al condițiilor menționate la punctul anterior, trebuie, de asemenea, să se amintească faptul că, atunci când legiuitorul Uniunii trebuie să legisneze într-un domeniu care implică luarea de către acesta a unor decizii de natură politică, economică și socială și în care trebuie să efectueze aprecieri complexe, trebuie să i se recunoască o putere largă de apreciere. Numai caracterul vădit inadecvat al unei măsuri adoptate într-un astfel de domeniu, în raport cu obiectivul pe care instituțiile competente înțeleg să îl urmărească, poate afecta legalitatea unei astfel de măsuri (a se vedea în acest sens, în domeniul protecției sănătății, Hotărârea din 14 decembrie 2004, Swedish Match, C-210/03, EU:C:2004:802, punctul 48, precum și Hotărârea din 12 iulie 2005, Alliance for Natural Health și alții, C-154/04 și C-155/04, EU:C:2005:449, punctul 52; a se vedea de asemenea în acest sens, în ceea ce privește politica Uniunii în domeniul mediului, Hotărârea din 15 decembrie 2005, Grecia/Comisia, C-86/03, EU:C:2005:769, punctele 87 și 88, precum și Hotărârea din 21 decembrie 2016, Associazione Italia Nostra Onlus, C-444/15, EU:C:2016:978, punctul 46).
- 51 În ceea ce privește articolul 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28, trebuie subliniat, în primul rând, că, după cum au arătat Parlamentul și Consiliul, având în vedere generalitatea termenilor în care sunt formulate la literele (a)-(c) ale acestei dispoziții, criteriile pe care trebuie să le îndeplinească sistemele de echilibrare a masei care trebuie instituite de statele membre nu sunt *a priori* de natură să excludă faptul că un astfel de sistem își poate găsi aplicarea în cazul transportului, în interiorul unei rețele naționale de gaze sau a unor rețele naționale interconectate, a unor loturi de biogaz durabil.

- 52 Astfel, niciun element nu pare a se opune faptului ca un stat membru să oblige operatorii economici să utilizeze un sistem de verificare ce permite ca un „amestec” în sensul articolului 18 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2009/28, de diferite loturi de gaze „cu caracteristici de durabilitate diferite”, dintre care unele îndeplinesc criteriile de durabilitate prevăzute la articolul 17 din directiva menționată, iar altele nu le îndeplinesc, să poată fi realizat în interiorul unei astfel de rețele naționale sau al unor astfel de rețele naționale interconectate.
- 53 Niciun element nu pare nici să trebuiască să excludă faptul că în acest context se impune ca sistemul respectiv să corespundă unor condiții apte să garanteze că informațiile referitoare la caracteristicile de durabilitate și de volum ale loturilor în cauză rămân valabile pentru amestecul respectiv atâta timp cât acesta există, după cum prevede articolul 18 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2009/28.
- 54 În sfârșit, nu rezultă nici că ar fi imposibil ca statele membre să le impună aceluiași operatori ca proprietățile sistemului de verificare în cauză să fie de natură să garanteze că suma loturilor retrase de un operator din amestecul efectuat astfel în prealabil într-o rețea națională de gaze sau în rețele naționale interconectate, cărora le sunt atribuite caracteristicile de durabilitate menționate la articolul 17 din Directiva 2009/28, să nu excedă, în volum, suma loturilor care prezentau asemenea caracteristici injectate anterior de acest operator în amestecul respectiv.
- 55 În această privință, trebuie, de altfel, să se observe că Agenția pentru energie a recunoscut în mod expres, atât în fața instanței de trimitere, cât și în fața Curții, că, în temeiul reglementării suedeze, injectarea în rețeaua națională suedeză de gaze a unor loturi de biogaz care corespund caracteristicilor de durabilitate prevăzute la articolul 17 din Directiva 2009/28 și amestecul acestora, în rețeaua menționată, cu alte gaze nu împiedică nicidecum ca unor astfel de loturi, odată ce au fost retrase din rețeaua respectivă, să li se reatribuie, în volume corespunzătoare, caracteristicile de durabilitate menționate, în special pentru unul dintre scopurile prevăzute la alineatul (1) al articolului 17 menționat, și anume eligibilitatea privind sprijinul financiar pentru consumul acestora.
- 56 Din ceea ce precedă rezultă că nu se poate considera că articolul 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28 generează, ca atare, o imposibilitate, în cazul circulației de biogaz durabil între statele membre, prin rețele naționale interconectate de gaze, de a fi recunoscut caracterul durabil în statul membru de import pentru scopurile menționate la articolul 17 alineatul (1) din această directivă, nici, așadar, că articolul 18 alineatul (1) menționat ar constitui un obstacol, în această privință, în calea liberei circulații a mărfurilor garantată la articolul 34 TFUE.
- 57 În al doilea rând, trebuie, de asemenea, după cum solicită instanța de trimitere în întrebarea sa, să se examineze împrejurarea că, astfel cum reiese din răspunsul dat la prima întrebare, articolul 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28 nu are, cu toate acestea, nici ca efect obligarea statelor membre să autorizeze importul de biogaz durabil prin rețelele lor interconectate de gaze.
- 58 În această privință, trebuie amintit totuși că, după cum s-a subliniat deja la punctul 34 din prezenta hotărâre și după cum reiese, în special, din articolul 17 alineatul (8) din Directiva 2009/28 și din considerentul (94) al acestei directive, articolele 17-19 din aceasta facilitează schimburile de biogaz durabil între statele membre, pe de o parte, armonizând caracteristicile de durabilitate pe care trebuie să le îndeplinească biogazul pentru cele trei scopuri menționate la articolul 17 alineatul (1) din directiva respectivă și, pe de altă parte, permițând, grație normelor privind verificarea pe care le conține articolul 18 din aceeași directivă, ca respectivele caracteristici să rămână valabile pentru biogaz, în pofida amestecului său cu alte gaze.
- 59 Prin aceasta, regimul instituit astfel prin articolele 17-19 din Directiva 2009/28 mai degrabă favorizează, așadar, libera circulație a mărfurilor decât să o restrângă (a se vedea prin analogie Hotărârea din 29 februarie 1984, Rewe-Zentrale, 37/83, EU:C:1984:89, punctul 19, și Hotărârea din 12 iulie 2012, Association Kokopelli, C-59/11, EU:C:2012:447, punctul 81).

- 60 Deși articolele 17 și 18 din Directiva 2009/28 nu au, cu toate acestea, ca obiect garantarea faptului că biogazul va putea, necondiționat, să fie importat dintr-un stat membru în altul păstrând caracteristicile de durabilitate ale acestuia, împrejurarea aceasta este consecința ineluctabilă a tehnicii de armonizare, în speță, alese de legiuitorul Uniunii care, după cum s-a amintit la punctele 30 și 31 din prezenta hotărâre, dispune de o marjă de apreciere, printre altele, în ceea ce privește posibilitatea de a realiza doar o armonizare pe etape și de a impune doar o eliminare progresivă a măsurilor unilaterale luate de statele membre (a se vedea prin analogie Hotărârea din 4 mai 2016, Philip Morris Brand și alții, C-547/14, EU:C:2016:325, punctele 79 și 80).
- 61 În al treilea rând, după cum a arătat avocatul general la punctul 63 din concluzii, trebuie observat că însuși faptul de a impune instituirea unui sistem de echilibrare a masei, precum cel prevăzut la articolul 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28, în sarcina operatorilor economici care doresc să se poată prevala de caracterul durabil al biogazului pe care îl comercializează, în special în alte state membre în care a fost exportat biogazul respectiv, este, în sine, de natură să facă exportul și comercializarea menționate mai complexe și în același timp mai oneroase, ca urmare a sarcinilor administrative și financiare pe care le generează un astfel de sistem.
- 62 În ceea ce privește alegerea efectuată astfel de legiuitorul Uniunii, care a constatat mai precis în a privilegia sistemul de verificare a echilibrării masei în raport cu alte două metode disponibile *a priori*, și anume, pe de o parte, tehnica numită „a conservării identității” și, pe de altă parte, cea numită „a certificatelor negociabile” sau *book and claim*, trebuie, totuși, să se sublinieze cele ce urmează.
- 63 *Primo*, nu se contestă că metoda conservării identității, excluzând orice posibilitate de a amesteca un lot de biogaz durabil cu un lot de biogaz care nu prezintă astfel de caracteristici de durabilitate, nu ar contribui în aceeași măsură la schimburile de biogaz durabil între statele membre, întrucât o astfel de măsură ar avea printre altele drept consecință automată excluderea, în practică, a faptului că biogazul durabil să poată fi injectat într-o rețea de gaze și, așadar, să fie transportat și exportat prin intermediul unei astfel de infrastructuri, păstrându-i caracteristicile de durabilitate pentru cele trei scopuri menționate la articolul 17 alineatul (1) din Directiva 2009/28.
- 64 *Secundo*, în ceea ce privește faptul de a fi privilegiat sistemul de echilibrare a masei în raport cu cel al certificatelor negociabile care nu impune, în ceea ce îl privește, ca informațiile referitoare la caracteristicile de durabilitate să fie asociate fizic în continuare cu loturi sau cu loturi amestecate, reiese, pe de o parte, din considerentul (76) al Directivei 2009/28 că legiuitorul Uniunii a efectuat o astfel de alegere pentru a garanta că rămâne o astfel de legătură de ordin fizic între momentul producției de biocarburant durabil și cel al consumului acestuia. Potrivit acestui considerent, o astfel de legătură de ordin fizic a fost privilegiată ca fiind de natură să creeze un echilibru între ofertă și cerere și să garanteze o majorare a prețurilor biocarburantului durabil care să fie suficient de mare pentru a determina, în comportamentul actorilor pieței, schimbările necesare și pentru a garanta astfel însăși utilitatea criteriilor de durabilitate. În considerentul (76) menționat, legiuitorul Uniunii a subliniat, de altfel, că aplicarea metodei echilibrării masei pentru controlul conformității ar trebui să mențină integritatea sistemului, evitând în același timp impunerea unei sarcini nerezonabile asupra industriei.
- 65 Pe de altă parte, trebuie observat că legiuitorul Uniunii a subliniat totuși în același considerent 76 că ar trebui, cu toate acestea, să se continue studierea altor metode de verificare. Articolul 18 alineatul (2) din Directiva 2009/28 prevede astfel că Comisia prezintă rapoarte privind funcționarea metodei de verificare a echilibrării masei și potențialul acesteia de a permite utilizarea altor metode de verificare, în special cele în cadrul cărora informațiile referitoare la caracteristicile de durabilitate nu trebuie să fie asociate fizic în continuare anumitor loturi sau amestecuri, ținând seama, de asemenea, de necesitatea menținerii integrității și eficienței sistemului de verificare simultan cu evitarea impunerii unei sarcini nerezonabile asupra industriei. În această privință, Comisia a concluzionat în sensul oportunității menținerii metodei echilibrării masei [a se vedea printre altele Commission Staff Working

Document: Report on the operation of the mass balance verification method for the biofuels and bioliquids sustainability scheme in accordance with Article 18(2) of Directive 2009/28/EC (SEC/2010/0129 final)].

- 66 Or, niciun element nu permite să se considere că, prin faptul că a decis astfel să privilegieze, în urmărirea obiectivului prevăzut de articolul 114 alineatul (3) TFUE care constă în asigurarea unui nivel ridicat de protecție a mediului și pentru scopurile menționate mai precis în considerentul (76) al Directivei 2009/28, instituirea unui sistem de verificare a criteriilor de durabilitate care să fie totodată integrat și eficient și destinat să asigure existența unei legături de ordin fizic între producția de biocarburanți durabili și consumul lor în Uniune, influențând, astfel, într-un mod mai eficient comportamentul actorilor pieței, legiuitorul Uniunii ar fi depășit limitele marjei largi de apreciere, amintite la punctul 50 din prezenta hotărâre, de care dispune, și nici nu ar fi încălcat cerințele care decurg din principiul proporționalității.
- 67 Astfel, după cum a arătat avocatul general la punctul 70 din concluzii, domeniul specific în care legiuitorul menționat trebuia să legifereze în speță impune, în mod evident, din partea acestuia să facă în același timp alegeri de natură politică, științifică și economică și să efectueze, procedând în acest mod, aprecieri printre altele de ordin tehnic și economic deosebit de complexe.
- 68 Or, legiuitorul Uniunii a putut considera, în speță, fără a depăși limitele marjei de apreciere respective, că, având în vedere, pe de o parte, forma de trasabilitate pe care o instituie și condițiile care vizează să asigure eficiența și integritatea de care este însoțit în temeiul dispozițiilor articolului 18 din Directiva 2009/28 și, pe de altă parte, influența pe care urmărește, procedând în acest mod, să o exercite asupra prețurilor biocarburanților durabili și asupra actorilor pieței, reducând în același timp riscurile de fraudă, sistemul de verificare prin recurgerea la echilibrarea masei părea apt să atingă un nivel ridicat de protecție a mediului.
- 69 De asemenea, legiuitorul Uniunii a putut considera în mod rezonabil, în această privință, fără a depăși limitele marjei de apreciere de care dispune, că un astfel de sistem de verificare era necesar și că, în special, nu exista o măsură alternativă care să permită atingerea obiectivelor legitime urmărite astfel în speță într-un mod la fel de eficient și supunând în același timp operatorii economici unor constrângeri economice și administrative mai reduse. În special, fără a săvârși o eroare vădită de apreciere, legiuitorul respectiv a putut înlătura sistemul certificatelor negociabile considerând că acesta nu garanta, în ceea ce îl privește, existența unei legături fizice între lotul de biogaz durabil produs și lotul de gaz consumat ulterior și că prezenta garanții mai slabe în termeni de eficiență și de integritate, în special în ceea ce privește obiectivul care urmărește să se asigure că doar biogazul durabil care îndeplinește cerințele stricte enumerate la articolul 17 din Directiva 2009/28 poate fi luat în considerare pentru cele trei scopuri menționate la alineatul (1) al acestui articol.
- 70 Pentru aceleași motive, nu se poate considera că obstacolul în calea liberei circulații a mărfurilor evidențiat la punctul 61 din prezenta hotărâre, care este astfel justificat, cu respectarea principiului proporționalității, prin rațiuni de protecție a mediului, după cum reiese din jurisprudența amintită la punctul 46 din această hotărâre, încalcă dispozițiile articolului 34 TFUE (a se vedea prin analogie Hotărârea din 14 decembrie 2004, *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, punctul 61).
- 71 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că examinarea celei de a doua întrebări nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28.

Cu privire la interpretarea articolului 34 TFUE

- 72 După cum reiese din jurisprudența Curții, împrejurarea că, pe plan formal, o instanță națională a formulat cererea sa preliminară făcând trimitere la anumite dispoziții ale dreptului Uniunii nu împiedică Curtea să îi furnizeze acestei instanțe toate elementele de interpretare care pot fi utile pentru soluționarea cauzei cu care este sesizată, indiferent dacă respectiva instanță s-a referit sau nu s-a referit la acestea în enunțul întrebărilor sale. În această privință, revine Curții sarcina de a extrage din ansamblul elementelor furnizate de instanța națională și în special din motivarea deciziei de trimitere elementele de drept al Uniunii care necesită o interpretare, având în vedere obiectul litigiului (se vedea în special Hotărârea din 27 octombrie 2009, *ČEZ*, C-115/08, EU:C:2009:660, punctul 81 și jurisprudența citată).
- 73 În speță, deși instanța de trimitere nu a solicitat formal Curții, prin intermediul celei de a doua întrebări, să se pronunțe decât cu privire la conformitatea cu articolul 34 TFUE a articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28, trebuie, după cum au sugerat atât Consiliul, cât și E.ON Biofor și după cum a recomandat avocatul general la punctul 73 din concluzii, să se examineze, de asemenea, aspectul dacă articolul 34 TFUE trebuie interpretat, eventual, în sensul că se opune unei somații precum somația în litigiu.
- 74 Astfel, după cum s-a arătat la punctele 18-20 din prezenta hotărâre, din decizia de trimitere reiese că, prin acțiunea principală, E.ON Biofor urmărește anularea somației în litigiu, întrucât această somație a avut drept consecință faptul că biogazul durabil produs în Germania și destinat transportului, pe care E.ON Biofor îl importă în Suedia prin rețelele de gaze germană și daneză, nu poate fi inclus în sistemul de verificare privind durabilitatea biogazului și nici calificat, așadar, drept „durabil” în sensul Legii nr. 598 și al Directivei 2009/28 și să beneficieze de anumite reduceri în ceea ce privește taxele pe dioxidul de carbon și pe energie.
- 75 Or, condiția care impune astfel ca echilibrarea masei să fie realizată „în interiorul unui loc clar delimitat”, pe care s-a întemeiat în speță Agenția pentru energie, nu figurează la articolul 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28, ci rezultă din dispozițiile interne suedeze adoptate în vederea transpunerii dispoziției menționate. Astfel, articolul 14 din Regulamentul nr. 1088, care urmărește să asigure o astfel de transpunere, reproduce, pe de o parte, cele trei criterii generale enunțate la literele (a)-(c) ale respectivului articol 18 alineatul (1) și prevede, pe de altă parte, că Agenția pentru energie poate adopta dispoziții suplimentare în ceea ce privește sistemul de verificare și controlul al cărui obiect îl constituie acesta. Articolul 3 din capitolul 3 din dispozițiile din 2011 ale Agenției pentru energie în care se precizează că echilibrarea masei trebuie realizată „în interiorul unui loc clar delimitat” a fost adoptat pe baza acestei din urmă autorizări.
- 76 În această privință, trebuie amintit desigur că rezultă dintr-o jurisprudență constantă că, în cazul în care un domeniu a făcut obiectul unei armonizări exhaustive la nivelul Uniunii, orice măsură națională aferentă trebuie să fie apreciată în lumina prevederilor acestei măsuri de armonizare, iar nu a prevederilor dreptului primar (se vedea în special Hotărârea din 1 iulie 2014, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, punctul 57 și jurisprudența citată).
- 77 Cu toate acestea, după cum s-a observat deja la punctul 38 din prezenta hotărâre, articolul 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28 nu a armonizat exhaustiv metoda de verificare legată de sistemul de echilibrare a masei, astfel încât, sub rezerva obligației de a respecta cerințele generale pe care le enunță dispoziția menționată, la literele (a)-(c), statele membre păstrează o marjă importantă de manevră atunci când trebuie să stabilească, mai precis, condițiile concrete în care operatorii economici în cauză sunt chemați să utilizeze un astfel de sistem.
- 78 Rezultă, după cum a arătat avocatul general la punctul 72 din concluzii, că, în cazul în care statele membre efectuează o astfel de punere în aplicare a articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28, acestea rămân, printre altele, obligate să respecte articolul 34 TFUE.

- 79 În ceea ce privește, în primul rând, existența unui obstacol în calea schimburilor comerciale în sensul articolului 34 menționat, trebuie să se constate că somația în litigiu este susceptibilă să constituie un obstacol, cel puțin indirect și potențial, în calea importurilor de biogaz durabil în Suedia din alte state membre, în sensul jurisprudenței amintite la punctul 44 din prezenta hotărâre.
- 80 Astfel, după cum a arătat avocatul general la punctele 75, 76 și 78 din concluzii, somația amintită are ca efect împiedicarea realizării unei echilibrări a masei biogazului durabil importat prin rețelele naționale interconectate de gaze și, așadar, excluderea posibilității ca biogazul respectiv, odată importat astfel în Suedia, să păstreze caracteristicile de durabilitate apte să îi permită acestuia să beneficieze de un regim fiscal avantajos aplicabil, în statul membru menționat, consumului de biocarburanți durabili.
- 81 Trebuie subliniat, în această privință, că Agenția pentru energie a afirmat, atât în observațiile sale scrise, cât și în ședință, că biogazul durabil care provine din alte state membre era eligibil pentru avantajul fiscal menționat în Suedia, în special în cazul în care era transportat în statul membru menționat prin recurgerea la mijloace de transport, de exemplu, rutiere, care nu implicau amestecarea acestui biogaz durabil cu alte loturi de gaze. Rezultă, așadar, că simpla imposibilitate care rezultă din somația în litigiu și din articolul 3 din capitolul 3 din dispozițiile din 2011 ale Agenției pentru energie de a realiza o echilibrare a masei în cazul importului prin rețele naționale interconectate de gaze împiedică, în speță, faptul ca biogazul durabil astfel importat să fie admis pentru a beneficia de avantajul fiscal menționat.
- 82 În ceea ce privește posibilitatea de a fi recurs, astfel, la alte modalități de transport, trebuie arătat că nu se contestă că transportul prin rețelele naționale interconectate de gaze constituie, ca regulă generală și în considerarea costului său, singurul mod de transport transfrontalier cu adevărat veritabil competitiv pentru operatorii economici în cauză.
- 83 În ceea ce privește, în sfârșit, împrejurarea că Agenția pentru energie se declară pregătită să recunoască durabilitatea biogazului care ar fi importat în Suedia prin rețelele interconectate de gaze, în măsura în care un astfel de import se înscrie în contextul sistemelor voluntare internaționale aprobate de Comisie în conformitate cu articolul 18 alineatul (4) din Directiva 2009/28, trebuie să se constate că afirmația respectivă rămâne extrem de vagă. Astfel, Agenția pentru energie nu a întreprins nimic în acest sens pentru a dovedi în fața Curții în ce mod sistemele astfel aprobate la care a făcut referire ar fi, concret, de natură să permită E.ON Biofor să realizeze amestecuri de biogaz durabil în astfel de rețele cu respectarea cerințelor proprii sistemului echilibrării masei. În plus, astfel cum a arătat și avocatul general la punctul 79 din concluzii, E.ON Biofor a susținut, în ședință, fără a fi contrazisă pe acest plan de Agenția pentru energie, că recurgerea eventuală la un astfel de sistem voluntar aprobat i-ar ocaziona costuri suplimentare.
- 84 Întrucât obstacolul în calea schimburilor comerciale a fost astfel confirmat, trebuie să se verifice, în al doilea rând și conform cu jurisprudența amintită la punctul 46 din prezenta hotărâre, dacă măsura națională aflată la originea obstacolului respectiv poate totuși să fie justificată printr-unul din motivele de interes general enumerate la articolul 36 TFUE sau prin cerințe imperative admise, precum protecția mediului, și dacă măsura respectivă îndeplinește cerințele care decurg din principiul proporționalității.
- 85 În această privință, trebuie să se amintească, în primul rând, că utilizarea surselor de energie regenerabile pentru producerea de biogaz pe care vizează *in fine* să o promoveze o reglementare națională precum cea din care face parte articolul 3 din capitolul 3 din dispozițiile din 2011 ale Agenției pentru energie este, în principiu, utilă pentru protecția mediului. Astfel, o asemenea reglementare este destinată, în prelungirea obiectivelor urmărite în această privință prin Directiva 2009/28 și în special prin articolele 17 și 18 din aceasta, a căror punere în practică concretă urmărește să o asigure, să contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră care figurează printre

principalele cauze ale schimbărilor climatice pe care Uniunea și statele sale membre s-au angajat să le combată (se vedea prin analogie Hotărârea din 1 iulie 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, punctul 78 și jurisprudența citată).

- 86 În ceea ce privește, în mod special, criteriile de durabilitate armonizate la articolul 17 din Directiva 2009/28 a căror respectare o urmărește o măsură precum cea în discuție în cauza principală, considerentul (65) al acestei directive subliniază că criteriile menționate urmăresc să garanteze că biocarburanții utilizați pentru atingerea obiectivelor stabilite prin directiva menționată sunt într-adevăr durabili.
- 87 După cum subliniază în mod mai general considerentul (12) al Directivei 2009/28, utilizarea materialelor agricole, cum ar fi gunoiul de origine vegetală și gunoiul de grajd, precum și alte deșeuri de origine animală sau organică, pentru producerea de biogaz oferă avantaje de mediu considerabile, având în vedere potențialul puternic de realizare a reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră atât în procesul de producere a căldurii și a curentului electric, cât și în procesul de utilizare a acestora ca biocarburanți.
- 88 În aceste condiții, intensificarea utilizării surselor de energie regenerabilă constituie, astfel cum se prevede în special în considerentul (1) al Directivei 2009/28, una dintre componentele importante ale pachetului de măsuri necesare pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru respectarea Protocolului de la Kyoto la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice și a altor angajamente asumate la nivelul Uniunii și la nivel internațional în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră în perspectiva anului 2012 (se vedea în special Hotărârea din 1 iulie 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, punctul 79 și jurisprudența citată).
- 89 Astfel cum a arătat deja Curtea, o asemenea intensificare vizează și protecția sănătății și a vieții persoanelor și a animalelor, precum și conservarea plantelor, motive de interes general enumerate la articolul 36 TFUE (Hotărârea din 1 iulie 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, punctul 80 și jurisprudența citată).
- 90 În al doilea rând, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, autoritățile naționale au obligația să demonstreze că excepția de la principiul liberei circulații a mărfurilor pe care o instituie este necesară pentru realizarea obiectivelor în discuție și că aceasta este conformă cu principiul proporționalității. Astfel, autorităților menționate le revine obligația, atunci când invocă un motiv care justifică o restricție privind libera circulație a mărfurilor, să demonstreze concret existența unui motiv de interes general, precum și proporționalitatea acestei măsuri în raport cu obiectivul urmărit (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 mai 2003, ATRAL, C-14/02, EU:C:2003:265, punctele 67-69 și jurisprudența citată).
- 91 Or, în speță, trebuie să se constate că Agenția pentru energie nu a dovedit în fața Curții că o măsură precum somația în litigiu, adoptată în temeiul articolului 3 din capitolul 3 din dispozițiile din 2011 ale acestei agenții, îndeplinește cerințele menționate.
- 92 În această privință, trebuie amintit că articolul 3 menționat prevede că echilibrarea masei trebuie să fie realizată „într-un loc clar delimitat” și că, adoptând somația în litigiu, Agenția pentru energie a considerat că rețele naționale interconectate de gaze precum cele care leagă Germania, Danemarca și Suedia nu constituiau un astfel de loc clar delimitat.
- 93 După cum reiese din decizia de trimitere și după cum a confirmat Agenția pentru energie în fața Curții, practica interpretativă a acestei agenții constă, în schimb, în a considera că, în cazul în care biogazul durabil este injectat în rețeaua națională suedeză de gaze, o astfel de împrejurare nu se opune ca o echilibrare a masei să fie efectuată în ceea ce privește acest biogaz.

- 94 Or, trebuie să se constate că Agenția pentru energie a fost incapabilă să explice obiectiv cum se putea considera, pe de o parte, că rețeaua națională suedeză de gaze în care sunt amestecate diferite tipuri de biogaz constituia un „loc clar delimitat”, în sensul articolului 3 din capitolul 3 din dispozițiile din 2011 ale Agenției pentru energie și, pe de altă parte, că, în cazul în care este vorba despre rețele de gaze din alte state membre sau despre rețele naționale interconectate, asemenea rețele naționale avute în vedere individual sau împreună nu ar prezenta caracterul unui astfel de „loc clar delimitat”.
- 95 În plus, Agenția pentru energie a afirmat, de asemenea, în diverse rânduri, în observațiile scrise, precum și în ședință, că, în cazul în care biogazul durabil importat prin rețelele naționale interconectate de gaze era importat sub acoperirea unor sisteme voluntare naționale sau internaționale aprobate de Comisie în temeiul articolului 18 alineatul (4) din Directiva 2009/28, agenția menționată nu avea obiecții în a recunoaște caracterul durabil al biogazului astfel importat din alte state membre, părând să admită prin aceasta că împrejurarea că biogazul durabil este amestecat în astfel de rețele nu se opune ca o echilibrare a masei să fie pusă în aplicare în legătură cu amestecul astfel realizat.
- 96 În ceea ce privește explicația, prezentată de asemenea de Agenția pentru energie, pentru a justifica adoptarea somației în litigiu și care se referă la lipsa unei autorități europene care să fie în măsură să exercite un control asupra spațiului constituit din rețele naționale interconectate de gaze, trebuie subliniat, în primul rând, că o astfel de explicație se îndepărtează de temeiul juridic atribuit expres de Agenția pentru energie somației în litigiu și fondat pe lipsa unui „loc clar delimitat” în sensul articolului 3 din capitolul 3 din dispozițiile din 2011 ale acestei agenții.
- 97 În al doilea rând și independent de caracterul incert care tocmai a fost evidențiat astfel, nici o asemenea explicație nu este mai convingătoare. Astfel, după cum reiese din articolul 1a din capitolul 3 din Legea nr. 598, operatorilor economici care se prevalează de caracterul durabil al biogazului pe care îl comercializează le revine obligația de a garanta, printre altele prin acorduri directe și indirecte încheiate cu ansamblul operatorilor din întregul lanț de producție și prin instituirea unui sistem de verificare auditat el însuși de un auditor independent chemat să se asigure că sistemul de verificare menționat este precis, fiabil și imposibil de fraudat, că biogazul pentru care solicită un avantaj fiscal îndeplinește criteriile de durabilitate prevăzute la articolul 17 din Directiva 2009/28.
- 98 Or, astfel cum a arătat avocatul general la punctele 89 și 90 din concluzii, nu rezultă, iar Agenția pentru energie nu a demonstrat nicidecum, că ar fi imposibil ca aceasta din urmă să se asigure de durabilitatea biogazului importat din alte state membre prin rețele naționale interconectate de gaze solicitând operatorilor economici în cauză să prezinte elementele cerute astfel de dreptul național, ținând seama, în această privință, de informațiile și de documentele eventual rezultate din sistemul de echilibrare a masei instituit în statele membre de proveniență a lotului de biogaz durabil în discuție, asigurându-se totodată că lotul respectiv este, în scopurile precizate la articolul 17 alineatul (1) din Directiva 2009/28, considerat ca fiind prelevat doar o singură dată din amestec sau din amestecuri, după cum impune sistemul echilibrării masei instituit la articolul 18 alineatul (1) din această directivă.
- 99 Rezultă din cele de mai sus că Agenția pentru energie nu a dovedit că somația în litigiu, adoptată în temeiul articolului 3 din capitolul 3 din dispozițiile din 2011 ale acestei agenții, ar fi necesară în scopul de a se asigura caracterul durabil al biogazului importat din alte state membre pentru scopurile menționate la articolul 17 alineatul (1) din Directiva 2009/28, astfel încât o asemenea măsură încalcă principiul proporționalității și nu ar fi, așadar, justificată.
- 100 Având în vedere toate cele ce precedă, trebuie să se indice instanței de trimitere că articolul 34 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei somații precum somația în discuție în litigiul principal, prin care o autoritate națională intenționează să excludă posibilitatea ca un operator economic să instituie un sistem de echilibrare a masei, în sensul articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28, în ceea ce privește biogazul durabil transportat în rețele naționale interconectate de gaze, în temeiul unei dispoziții adoptate de această autoritate potrivit căreia o astfel de echilibrare a masei trebuie să fie realizată „în interiorul unui loc clar delimitat”, chiar în condițiile în care autoritatea menționată

admite, pe baza acestei dispoziții, că un sistem de echilibrare a masei poate fi instituit în ceea ce privește biogazul durabil transportat în rețeaua națională de gaze a statului membru de care aparține aceeași autoritate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

¹⁰¹ Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

- 1) **Articolul 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE, trebuie interpretat în sensul că nu are ca obiect crearea în sarcina statelor membre a unei obligații de a autoriza importurile, prin rețelele lor naționale interconectate de gaze, de biogaz care îndeplinește criteriile de durabilitate prevăzute la articolul 17 din această directivă și care este destinat să fie utilizat ca biocarburant.**
- 2) **Examinarea celei de a doua întrebări nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28.**
- 3) **Articolul 34 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei somații precum somația în discuție în litigiul principal, prin care o autoritate națională intenționează să excludă posibilitatea ca un operator economic să instituie un sistem de echilibrare a masei, în sensul articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2009/28, în ceea ce privește biogazul durabil transportat în rețele naționale interconectate de gaze, în temeiul unei dispoziții adoptate de această autoritate potrivit căreia o astfel de echilibrare a masei trebuie să fie realizată „în interiorul unui loc clar delimitat”, chiar în condițiile în care autoritatea menționată admite, pe baza acestei dispoziții, că un sistem de echilibrare a masei poate fi instituit în ceea ce privește biogazul durabil transportat în rețeaua națională de gaze a statului membru de care aparține aceeași autoritate.**

Semnături